

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

476

Vragen van de leden **Dijk** en **Van Nispen** (beiden SP) aan de Minister van Asiel en Migratie over *de stand van zaken van de uitvoering van de SP motie om te stoppen met de commerciële noodopvang* (ingezonden 2 september 2025).

Antwoord van Minister **Keijzer** (Asiel en Migratie) (ontvangen 25 november 2025). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2025–2026, nr. 153.

Vraag 1

Herinnert u zich de aangenomen motie van het lid Dijk (Kamerstuk 19 637, nr. 3424) die verzoekt om nog voor eind 2025 te stoppen met de commerciële noodopvang?

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Herinnert u zich de al eerder aangenomen motie van het lid Dijk (Kamerstuk 36 410, nr. 107) die verzoekt om de verdienmodellen van de commerciële noodopvang te stoppen?

Antwoord 2

Ja.

Vraag 3 t/m 6

Kunt u aangeven welke stappen ondertussen zijn gezet om de afhankelijkheid van de commerciële noodopvang te verminderen?

Hoe ver is deze commerciële noodopvang afgebouwd? Kun u een tussenstand geven? Zo nee, waarom niet?

Gaat het dit kabinet lukken deze naar nul af te bouwen voor het einde van het jaar? Zo ja, wat is de planning en voortgang? Zo nee, waarom niet?

Hoe is deze de afgelopen maanden afgebouwd? Kun u hier een overzicht en voortgang per maand van geven? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 3 t/m 6

Met het COA zijn afspraken gemaakt om 70.000 plekken langjarig vast te kunnen leggen (regulier), op voorwaarde dat deze plekken overdraagbaar zijn naar reguliere woningvoorraad in Nederland of voortijdig opzegbaar zijn. Om binnen de huidige budgettaire kaders meerjarig 70.000 plekken vast te leggen

en daarmee dure noodopvang te kunnen afschalen, conform de motie Boomsma, kan het COA meerjarige afspraken maken onder de voorwaarde dat deze plekken contractueel opzegbaar zijn. Hierdoor blijft het financieel risico beperkt.

Het realiseren van reguliere opvangplekken kost tijd, maar het COA is hier voortvarend mee bezig. Het aantal reguliere opvangplekken van het COA stijgt gestaag, naar huidige verwachting van circa 40.000 op 1 november 2025 naar circa 51.000 op 1 januari 2027. Onderdeel hiervan is het vervangen of omvormen van noodopvangplekken naar reguliere opvangplekken.

Vraag 7 en 8

Kunt u aangeven met hoeveel commerciële partijen nog zaken wordt gedaan en hoeveel partijen dit begin dit jaar nog was?

Kunt u aangeven hoeveel plekken begin dit jaar beschikbaar werden gesteld door commerciële partijen en hoeveel dit nu is?

Antwoord 7 en 8

Het onderscheid dat in de vraag wordt gesteld is op basis van de COA-gegevens moeilijk te maken. Het COA maakt in principe onderscheid tussen drie soorten opvangvormen. Dit betreft reguliere opvang, noodopvang en duurzame- of tijdelijke gemeentelijke opvang.

Reguliere opvang heeft een langere looptijd en voldoet altijd aan het programma van eisen voor reguliere opvang van het COA. Voor noodopvang geldt een apart programma van eisen en is het voorzieningenniveau doorgaans lager. Tijdelijke en Duurzame Gemeentelijke opvang wordt geëxploiteerd door gemeenten, onder eindverantwoordelijkheid van het COA. Alle deze opvangvormen komen voor in eigendom van het COA of een gemeente, maar ook via een huurconstructie met een commerciële partij. Daarnaast heeft het COA veel contracten met commerciële partijen voor bijvoorbeeld beveiliging, bouwwerkzaamheden et cetera.

Hoewel het moeilijk vast te stellen is met hoeveel commerciële partijen zaken wordt gedaan kan wel een opgave worden gedaan van het aantal plekken in hotels en op opvangboten die in gebruik zijn. Op 1 januari 2025 waren er ruim 19.000 opvangplekken in gebruik in hotels en op boten. De afgelopen periode is de bezetting harder gegroeid dan het aantal reguliere opvangplekken, met name door een groeiend aantal statushouders in de asielopvang.). Per 1 november 2025 zijn er 21.000 plekken beschikbaar in hotels en op boten. Zoals bij de vorige vraag vermeld stijgt het aantal reguliere opvangplekken gestaag van 40.000 plekken momenteel naar 51.000 op 1 januari 2027. In de loop van volgend jaar is het derhalve de verwachting dat het aandeel noodopvang in hotels en op boten zal dalen.

Het kabinet werkt verder aan maatregelen om de instroom te verminderen en de uitstroom vanuit het COA te bevorderen. Belangrijke onderdelen hiervan zijn de wetsvoorstellen omtrent de invoering van het tweestatusstelsel en de asielnoodmaatregelenwet. Verder wordt de uitstroom van statushouders bevordert door de bekostigingsregeling voor de doorstroomlocatie en de regeling stimulering uitstroom vergunninghouders (HAR+). Met deze maatregelen beoogt het kabinet het aantal asielzoekers en statushouders, en daarmee noodzakelijke noodopvangplekken, te laten dalen.

Vraag 9

Wat kostte de commerciële noodopvang in 2024? Hoe hoog zijn de kosten tot nu toe in het jaar 2025?

Antwoord 9

In 2024 is er in totaal € 2.375 miljoen uitgegeven aan kosten nood- en crisisnoodopvang opvang. De kosten voor 2025 kunnen bij de jaarrekening worden vastgesteld.

Vraag 10 en 11

Verwacht u dat de kosten zullen dalen dit jaar? Zo ja, op basis waarvan zijn deze verwachtingen? Zo nee, wat doet u eraan om deze daling van kosten voor commerciële noodopvang alsnog voor elkaar te krijgen?

Heeft het verminderen van de afhankelijkheid van de commerciële noodopvang prioriteit voor u?

Antwoord 10 en 11

Het is de verwachting dat de kosten voor noodopvang dit jaar niet zullen dalen. Dit kan verklaard worden door de looptijd van de ontwikkeling van reguliere opvanglocaties en de licht stijgende bezetting bij het COA. Tegelijkertijd sluiten er veel opvanglocaties als gevolg van aflopende kortdurende overeenkomsten. Deze worden vaak vervangen met opnieuw noodopvang of kortdurende locaties. Ik zet er volop op in om de noodopvang zo snel mogelijk af te bouwen.

Vraag 12 en 13

Is het kabinet van mening dat het zeer onwenselijk is dat er veel geld wordt verdiend aan noodopvang door commerciële partijen terwijl de samenleving hier de rekening voor betaalt?

Welke stappen worden er de komende tijd gezet om de invloed van de commerciële noodopvang te beperken?

Antwoord 12 en 13

Ja. Om deze reden probeer ik de kosten voor de asielopvang te reduceren door 1) in te zetten op het omzetten van noodopvang naar reguliere opvanglocaties en 2) maatregelen te nemen om de instroom te beperken en de doorstroom van statushouders uit de COA opvang te bevorderen.